

Suvestinė redakcija nuo 2018-12-08 iki 2020-03-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [61-2442](#), i. k. 1092330ISAK003D-355

Nauja redakcija nuo 2017-05-19:

Nr. [3D-344](#), 2017-05-17, paskelbta TAR 2017-05-18, i. k. 2017-08345

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PREKYBOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTAIS TURGAVIETĖSE DARBO
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2009 m. gegužės 15 d. Nr. 3D-355
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 282 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimo Nr. 697 „Dėl mažmeninės prekybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ 2.1 papunkčiu:

t v i r t i n u Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijos 2009-03-30 raštu
Nr. 10-(11.3-193)-1845

SUDERINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos
tarnybos 2009-05-14 raštu
Nr. B6-(1.19)-784

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-355
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. gegužės 17 d. įsakymo
Nr. 3D-344 redakcija)

PREKYBOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTAIS TURGAVIETĖSE DARBO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 178/2002, nustatančiu maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiu Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiu su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2017/228 (OL 2017 L 35, p. 10), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 219/2009 (OL 2009 L 87, p. 109), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 853/2004, nustatančiu konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. kovo 11 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2016/355 (OL 2016 L 67, p. 22), 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, panaikinančiu Reglamentą (EEB) Nr. 2092/91 (OL 2007 L 189, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 517/2013 (OL 2013 L 158, p. 1) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 834/2007), 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2015/2283 (OL 2015 L 327, p.

1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL 2013 L 347, p. 671) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013), 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 (OL 2013 L 354, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2015/812 (OL 2015 L 133, p. 1), Lietuvos Respublikos maisto įstatymu, Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymu, Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymu, Darbuotojų, kuriems leidžiama dirbti tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sveikatos tikrinimosi tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. 544 „Dėl darbų ir veiklos sričių, kuriose leidžiama dirbti darbuotojams, tik iš anksto pasitikrinusiems ir vėliau periodiškai besitikrinantiems, ar neserga užkrečiamosiomis ligomis, sąrašo ir šių darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarkos patvirtinimo“ (toliau – Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka), Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašas), Greitai užšaldytų maisto produktų techniniu reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 33 „Dėl Greitai užšaldytų maisto produktų techninio reglamento patvirtinimo“ (toliau – Greitai užšaldytų maisto produktų techninis reglamentas), Komercinių žuvų rūšių pavadinimų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 3D-22 „Dėl Komercinių žuvų rūšių pavadinimų sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos higienos norma HN 15:2005 „Maisto higiena“, patvirtinta 2005 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-675 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 15:2005 „Maisto higiena“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 15:2005), Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir / ar pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ (toliau – Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka), Lietuvos

higienos norma HN 119:2014 „Maisto produktų ženklėjimas“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 677 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 119:2014 „Maisto produktų ženklėjimas“ patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos higienos norma HN 119:2014), Bitynų, bitininkystės produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. B1-180 (toliau – Bitynų, bitininkystės produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimai), Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimai) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais maisto saugą ir kokybę.

2. Taisyklių tikslas – užtikrinti turgavietėse parduodamų maisto produktų atsekamumą, saugą ir kokybę, parduodamų produktų kiekinę apskaitą, sudaryti sąlygas savo ūkyje išaugintiems žemės ūkio produktams ir iš jų pagamintiems produktams parduoti galutiniam vartotojui.

3. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Atsakingas turgavietės asmuo** – turgavietės savininkas arba kitais pagrindais turgavietę valdantis asmuo arba jų įgaliotas asmuo, atsakingas už turgavietės veiklą.

3.2. **Maisto produktai** – apdoroti, pagaminti ar perdirbti augalininkystės, gyvulininkystės, paukštininkystės, žvėrininkystės, bitininkystės ir žuvininkystės produktai, taip pat natūraliai užaugusios arba užaugintos miško uogos, arbatžolės, prieskoniniai, vaistažolės, grybai ir jų konservai, uogienės, skirti žmonių mitybai ir (ar) paruošti žmonėms vartoti.

3.3. **Maisto tvarkymas** – bet koks poveikis maistui arba veiksmai su juo ar atskiromis jo sudedamosiomis dalimis (įskaitant gaminimą, ruošimą, perdirbimą, pakavimą, laikymą, saugojimą, gabenimą, paskirstymą, tiekimą, pateikimą parduoti, pardavimą), galintys turėti įtakos maisto saugai, kokybei ir mitybos vertei.

3.4. **Maisto tvarkymo subjektas** – fizinis arba juridinis asmuo, atsakingas už tai, kad jo kontroliuojamame maisto versle būtų garantuotai laikomasi maisto produktus reglamentuojančių įstatymų reikalavimų. Juridinio asmens, tvarkančio maistą, struktūrinis padalinys prilyginamas atskiram maisto tvarkymo subjektui (Sąvoka „maisto tvarkymo subjektas“ atitinka sąvoką „maisto verslo operatorius“, vartojamą 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), su

paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 9 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2017/228 (OL 2017 L 35, p. 10).

3.5. Prekiautojas žemės ūkio ir maisto produktais – teisės aktų nustatyta tvarka įregistravęs veiklą fizinis ar juridinis asmuo, parduodantis žemės ūkio ir (ar) maisto produktus atsakingo turgavietės asmens paskirtoje turgavietės prekybos vietoje.

3.6. Rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų sistema (toliau – RVASVT) – rizikos veiksnių nustatymo, įvertinimo ir valdymo sistema, taikoma maisto ar pašarų tvarkymo vietose savikontrolės tikslais.

3.7. Turgavietė – žemės sklypas (sklypo dalis), atitinkantis abu šiuos požymius: 1) laikantis Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme ir šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų yra pritaikytas prekybai nuo laikinųjų prekybos įrenginių (prekystalių, vežimėlių), iš automobilių, stoginėse, paviljonuose ir kituose jame pastatytuose statiniuose (taip pat ir laikinuosiuose); 2) jame pažymėtose ir sunumeruotose pagal turgavietės administratoriaus nustatytą schemą prekybos vietose nuolat arba tam tikromis savaitės dienomis fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai, sumokėję turgavietės administratoriaus nustatytą mokestį, parduoda žemės ūkio ir maisto produktus, gyvus gyvūnus, miško gėrybes, augalus, kitas ne maisto, taip pat ir naudotas prekes.

3.8. Žemės ūkio ir maisto produkto lydimieji dokumentai (toliau – lydimieji dokumentai) – dokumentai (važtaraščiai, sąskaitos faktūros, PVM sąskaitos faktūros, atitikties deklaracijos ir kt.), kuriais teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinama žemės ūkio ir maisto produkto kilmė, sauga, kokybė ir (ar) įsigijimas.

3.9. Žemės ūkio ir maisto produktų atsekamumas – galimybė pagal lydimuosius dokumentus ir parduodamų produktų kiekinę apskaitą atsekti žemės ūkio ir maisto produktų kokybinę sudėtį, gamintoją, tiekėją, kilmę.

3.10. Žemės ūkio produktai – augalininkystės, gyvulininkystės, paukštininkystės, žvėrininkystės, bitininkystės ir žuvininkystės produktai, užaugintos miško uogos, vaistažolės, grybai ir iš jų gauti pirminio perdirbimo produktai, skirti vartoti arba tolesnei maisto produktų ar ne maisto produktų gamybai.

4. Kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos įstatymuose ar kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose maisto saugą ir kokybę.

II SKYRIUS

TURGAVIETĖS TERITORIJOS, PATALPŲ, ĮRANGOS IR INVENTORIAUS REIKALAVIMAI

5. Turgavietė privalo turėti maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais. Turgavietėje galima prekiauti tik turgavietei išduotame maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjime nurodytų grupių maisto produktais.

6. Turgavietė privalo atitikti teritorijos, patalpų, įrenginių, atliekų tvarkymo, vandens tiekimo, asmens higienos, maisto produktų, maisto produktų vyniojimo, pakavimo ir kitus higienos reikalavimus, nustatytus teisės aktuose.

7. Prekybos vietos turgavietėje privalo būti pažymėtos pagal atsakingo turgavietės asmens nustatytą schemą. Turgavietės schemoje turi būti nurodyti prekybos vietų numeriai.

8. Turgavietės patalpų, įrangos (inventoriaus) dezinfekcijai turi būti naudojamos tik Lietuvos Respublikoje registruotos, leidžiamos naudoti maisto įmonėse dezinfekavimo medžiagos.

9. Turgavietėje galima prekiauti tik tokių grupių žemės ūkio ir maisto produktais, kurių prekybai paskirtos zonos ir sudarytos sąlygos produktams laikyti pagal gamintojo nurodytus reikalavimus tik higieniškomis sąlygomis.

10. Svarsčiai, svarstyklės ir kiti matavimo prietaisai, naudojami žemės ūkio ir (ar) maisto produktų svoriui, tūriui, ilgiui nustatyti, turi būti su galiojančiu metrologinės patikros žymeniu.

11. Turgavietėje parduodami žemės ūkio ir maisto produktai turi būti atgabenti tokiomis transporto priemonėmis, kurios užtikrina tinkamą temperatūros režimą ir atitinka higienos reikalavimus.

III SKYRIUS

PREKYBOS REIKALAVIMAI

12. Į turgavietę žemės ūkio ir maisto produktai turi būti pristatomi tik su lydimaisiais dokumentais. Ši nuostata netaikoma, jeigu prekiaujama savo ūkyje išauginta ir pagaminta produkcija. Savo ūkyje išauginta ir pagaminta produkcija į turgavietę pristatoma su laisvos formos krovinio važtaraščiu, kuriame turi būti:

12.1. važtaraščio surašymo vieta ir data;

12.2. juridinio asmens pavadinimas, kodas ir adresas arba fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas, adresas;

12.3. krovinio pakrovimo ir iškrovimo vietos adresas, krovinio išgabenimo data ir laikas;

12.4. žinios apie krovinį (krovinio pavadinimas, mato vienetas, krovinio kiekis ar svoris, pakuotės rūšis, pakuočių kiekis);

12.5. transporto priemonės vairuotojo vardas ir pavardė, parašas;

12.6. transporto priemonės markė ir valstybinis numeris;

12.7. kitos nuostatos, neprieštaraujančios teisės aktams.

13. Asmenys, savo ūkyje išauginę žemės ūkio produktus ar iš jų pagaminę maisto produktus, privalo turėti asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), išduotą vadovaujantis Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, ir sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka. Šiuos dokumentus turi pateikti valstybiniam inspektoriui paprašius per jo nustatytą terminą. Be to, prekybos vietoje turi turėti asmens tapatybės patvirtinimo dokumentą, leidimą tvarkyti maistą teisės aktų nustatyta tvarka ir atitinkamai Taisyklių 13.1, 13.2, 13.3 papunkčiuose išvardytų dokumentų originalus ar jų kopijas:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

13.1. asmenys, užsiimantys žemės ūkio veikla – ūkininko ūkio įregistravimo pažymėjimą ir einamųjų metų išrašą iš Ūkininkų ūkių registro ir (arba) Žemės ūkio ir kaimo verslo registro apie ūkininko ūkyje ir (arba) žemės ūkio valdoje vykdomą pagrindinę bei papildomas žemės ūkio ekonomines veiklas. Išrašą teisės aktų nustatyta tvarka išduoda registrų tvarkymo įstaigos: VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, savivaldybių administracijos;

13.2. sodininkai – nustatytos formos sodininkų bendrijos nario pažymėjimą, išduotą teisės aktų nustatyta tvarka;

13.3. bitininkai – pažymą apie bičių šeimų registravimą Ūkinių gyvūnų registre.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

14. Individualia veikla besiverčiantys asmenys prekybos vietoje privalo turėti prekių lydimuosius dokumentus bei maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais. Individualios veiklos pažymą arba verslo liudijimą, asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), išduotą vadovaujantis Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, ir sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka, turi pateikti valstybiniam inspektoriui paprašius per jo nustatytą terminą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

15. Juridinių asmenų atstovai prekybos vietoje privalo turėti įmonės registravimo pažymėjimo kopiją, prekių lydimuosius dokumentus, maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo reikalavimais. Asmens medicininę knygėlę (sveikatos pasą) (F 048/a), išduotą vadovaujantis Darbuotojų sveikatos tikrinimosi tvarka, ir sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimą, išduotą vadovaujantis Privalomųjų mokymų ir atestavimo tvarka, turi pateikti valstybiniam inspektoriui paprašius per jo nustatytą terminą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

16. Tuo atveju, kai asmenys, savo ūkinėje veikloje išauginę žemės ūkio produktus ar iš jų pagaminę maisto produktus, turgavietėje prekiauja ne patys, bet jų šeimos nariai, pateikiamas teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas įgaliojimas dėl leidimo prekiauti žemės ūkio produktais ir iš jų pagamintais maisto produktais, o jeigu samdyti darbuotojai, pateikiama darbo sutarties kopija.

17. Turgavietės prekyautojams, prekiaujantiems jų pačių surinktomis, neperdirbtomis miško gėrybėmis, namų valdoje užaugintais žemės ūkio produktais, lydimųjų dokumentų pateikti nereikia, išskyrus sertifikuotus laukinių augalų rinkėjus, kurie turi pateikti sertifikatą, išduotą vadovaujantis Reglamentu (EB) Nr. 834/2007.

18. Produktai, kuriems reikalingas temperatūros režimas, turi būti laikomi tik šaldymo įrenginiuose.

19. Kiaušiniai turgavietėje turi būti parduodami laikantis Lietuvos higienos normos HN 15:2005 35 punkto reikalavimų. Kiaušinius parduodantys pirminių produktų gamintojai, laikantys ne daugiau kaip 50 dedeklių, turi laikytis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 reikalavimų.

20. Turgavietėje draudžiama prekiauti:

20.1. jeigu maisto produktai pagaminti maisto saugos kompetentingos institucijos nepatvirtintų ar neregistruotų maisto tvarkymo subjektų:

20.1.1. šviežia mėsa, taip pat ir smulkinta (malta) mėsa;

20.1.2. mėsos produktais (mėsos pusgaminiais ir gaminiais – rūkytais, sūdytais, vytintais, kepta mėsa ir paukštiena ir kt.) ir žuvininkystės produktais;

20.1.3. konservais;

20.1.4. konditerijos gaminiais;

20.1.5. sūdytais, raugintais, skirtingų rūšių džiovintų grybų mišiniais;

20.1.6. raugintais maisto produktais (vaisiais, daržovėmis);

20.1.7. žaliu ar termiškai apdorotu pienu, pieno produktais;

20.2. kelių rūšių šviežių grybų mišiniais;

20.3. kelių rūšių arbatžolių, prieskonių, vaistažolių mišiniais, išskyrus, jeigu šie produktai yra ekologiški ir sertifikuoti;

20.4. neskrosta paukštiena;

20.5. kiaušinių duženomis;

20.6. maisto papildais, kurie yra neregistruoti ir nenotifikuoti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka;

20.7. specialiosios paskirties maisto produktais, kurie yra neregistruoti ir nenotifikuoti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka;

20.8. atitinkamai paženklintais žemės ūkio ir maisto produktais, neskirtais pardavinėti ir teikiamais kaip Europos Sąjungos pagalba;

20.9. žuvimis, sužvejomis uždraustos žvejybos metu, mėgėjų žvejybos būdu ar mažesnėmis negu minimalus jų dydis;

20.10. šaldytais žuvininkystės produktais ir šaldytais kulinarijos pusgaminiais ne gamintojo pakuotėje, nepažeidžiant Greitai užšaldytų maisto produktų techninio reglamento reikalavimų.

21. Maisto produktai, skirti vartoti be šiluminio apdorojimo ar plovimo, turi būti parduoti supakuoti arba apsaugoti taip, kad nebūtų užteršti. Nepakuoti maisto produktai turi būti parduodami pakuoje atitinkamais įrankiais į pakavimo maišelius.

22. Nepakuoti maisto produktai, skirti vartoti be plovimo ar šiluminio apdorojimo, gali būti liečiami tik tam skirtais įrankiais arba mūvint apsauginėmis pirštinėmis.

23. Žemės ūkio produktų ir (arba) maisto produktų grupės turi būti atskirtos:

23.1. maisto produktai nuo pašarų (pašarams turi būti atskira arba aiškiai paženklinta prekybos vieta);

23.2. neįpakuoti maisto produktai nuo ne maisto prekių;

23.3. šviežia mėsa, paukštiena, žuvininkystės produktai (neperdirbti ir perdirbti), pieno produktai, kiaušiniai turi būti atskirti tarpusavyje;

23.4. supakuota šviežia mėsa ir mėsos produktai nuo nesupakuotos šviežios mėsos ir mėsos produktų;

23.5. maisto produktai, neskirti vartoti tiesiogiai, be jų papildomo terminio apdorojimo nuo paruoštų vartoti be papildomo apdorojimo nefasuotų maisto produktų (pvz., pusgaminiai (marinuota mėsa) nuo mėsos gaminių (šaltai rūkytos dešros).

IV SKYRIUS

REIKALAVIMAI ATSAKINGIEMS TURGAVIETĖS ASMENIMS

24. Atsakingi turgavietės asmenys privalo:

24.1. suantspauduoti turgavietės prekiautojų, nurodytų šių Taisyklių 14, 15 punktuose, turimus mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, bulvių, obuolių, braškių, pomidorų, agurkų lydimuosius dokumentus, išskyrus, kai lydimųjų dokumentų patikra vykdoma pagal turgaviečių įdiegtą RVASVT arba Geros higienos praktikos taisyklės (GHPT). Tokiu atveju lydimųjų dokumentų patikra vykdoma pagal RVASVT arba GHPT sistemas;

24.2. užtikrinti, kad asmenims, užsiimantiems žemės ūkio veikla, sodininkams, bitininkams, turintiems atitinkamai šių Taisyklių 13.1–13.3 papunkčiuose nurodytus dokumentus ir prekiaujantiems savo užaugintais (pagamintais) ir (arba) perdirbtais žemės ūkio ir maisto produktais arba prekiaujantiems iš šių Taisyklių 13.1–13.3 papunkčiuose nurodytų asmenų įsigytais žemės ūkio ir maisto produktais, būtų atskirtos ir aiškiai pažymėtos prekybos zonos;

24.3. pildyti Turgavietėje parduodamų skerdenų (kiaulienos, jautienos, veršienos, avienos) apskaitos žurnalą (1 priedas), išskyrus atvejus, kai turgavietės pildo žurnalus pagal turimą įdiegtą RVASVT arba GHPT, kuriuose pateikiami duomenys atitinka Turgavietėje parduodamų skerdenų (kiaulienos, jautienos, veršienos, avienos) apskaitos žurnalo (1 priedas) duomenis. Tokiu atveju pildomi žurnalai pagal turgavietės įdiegtas RVASVT arba GHPT sistemas;

24.4. atspausdinti, surišti, suantspauduoti ir pateikti šių Taisyklių 14, 15 punktuose nurodytiems prekiautojams Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) apskaitos žurnalą (2 priedas);

24.5. iki einamojo mėn. 5 d. surinkti duomenis iš turgavietės prekiautojų, nurodytų šių Taisyklių 14, 15 punktuose, apie praėjusį mėnesį parduotų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) kiekius, išskyrus atvejus, kai turgavietės pildo suvestines pagal turimą įdiegtą RVASVT arba GHPT, kuriuose pateikiami duomenys atitinka Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) suvestinės (3 priedas) duomenis. Tokiu atveju suvestinės pildomos pagal turgavietės įdiegtas RVASVT arba GHPT sistemas;

24.6. pildyti Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) suvestinę (3 priedas), kurioje surašomi šių Taisyklių 14, 15 punktuose nurodytų prekiautojų per mėnesį turgavietėje parduotų mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų kiekiai, išskyrus atvejus, kai turgavietėse suvestinės pildomos pagal turimą įdiegtą RVASVT arba GHPT, kuriuose pateikiami duomenys atitinka Turgavietėje

parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) suvestinės (3 priedas) duomenis. Tokiu atveju suvestinės pildomos pagal turgavietės įdiegtas RVASVT arba GHPT sistemas;

24.7. užtikrinti, kad esant poreikiui Taisyklių 13 punkte išvardytiems asmenims būtų suteikta ne mažiau kaip 25 proc. visų prekybos vietų savo ūkyje užaugintiems žemės ūkio ir iš jų pagamintiems maisto produktams parduoti;

24.8. saugoti Turgavietėje parduodamų skerdenų (kiaulienos, jautienos, veršienos, avienos) apskaitos žurnalą (1 priedas), Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) suvestinės (3 priedas) 12 mėn. arba atitinkamus dokumentus pagal turgavietės įdiegtas RVASVT arba GHPT sistemas;

24.9. užtikrinti, kad būtų laikomasi geros higienos praktikos reikalavimų;

24.10. užtikrinti turgavietės teritorijos, patalpų, įrenginių švarą, tvarką, remontą, valymą, dezinfekciją, dezinfekciją, deratizaciją, šiukšlių išvežimą, tinkamą atliekų, (įskaitant gyvūninės kilmės atliekas) laikymą, surinkimą ir laiku atliekamą pašalinimą iš maisto tvarkymo patalpų;

24.11. užtikrinti, kad turgavietėje būtų paskelbta turgavietės schema, vidaus darbo taisyklės ir informacija apie turgavietės atsakingo asmens darbo laiką, mokesčių už prekybos vietas dydžius, mokėjimo tvarką;

24.12. suteikti galimybę prekiautojams susipažinti su prekybą žemės ūkio ir maisto produktais reglamentuojančiais teisės aktais ir sudaryti sąlygas jų laikyti;

24.13. užtikrinti, kad būtų kontroliuojamas sanitarijos ir higienos normų bei patvirtintų turgavietės darbo taisyklių laikymasis;

24.14. užtikrinti prekybos vietos ir naudojamos įrangos higienos reikalavimus, jei turgavietėje teikiama mėsos smulkinimo paslauga;

24.15. užtikrinti GHPT arba RVASVT maisto produktų turgavietėms reikalavimų laikymąsi;

24.16. įrengti kontrolines svarstyklės nusipirktų maisto produktų svoriui patikrinti;

24.17. nedelsiant informuoti Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą ir Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos apie pastebėtus produkcijos kiekio deklaravimo pažeidimus, Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą – apie pastebėtus maisto tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ir Valstybinę augalininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos – apie fitosanitarinių reikalavimų pažeidimus;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

24.18. užtikrinti, kad atsakingi turgavietės darbuotojai, darbo metu liečiantys maisto produktus, atitiktų teisės aktų nustatytus sveikatos reikalavimus ir Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka įgytų privalomųjų higienos žinių bei turėtų sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimus;

24.19. užtikrinti, kad turgavietėje būtų įmonės pirmosios pagalbos rinkinys.

V SKYRIUS

REIKALAVIMAI TURGAVIETĖS PREKIAUTOJAMS

25. Turgavietės prekiautojai privalo:

25.1. iki prekybos pradžios arba pagal turgavietės savikontrolės sistemos nustatytus reikalavimus turgavietės atsakingam asmeniui pateikti:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

25.1.1. pristatytos mėsos lydimuosius šių Taisyklių 12, 14, 15 punktuose nurodytus dokumentus, reikalingus turgavietės atsakingo asmens tvarkomai šviežios mėsos apskaitai vykdyti;

25.1.2. šių Taisyklių 14, 15 punktuose nurodyti prekiautojai, prekiaujantys mėsos produktais, paukštiena ir paukštienos produktais, obuoliais, braškėmis, bulvėmis, pomidorais, agurkais, turgavietės atsakingo asmens pateiktame Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) apskaitos žurnale (2 priedas) kasdien įrašyti prekybos duomenis;

25.1.3. iki kiekvieno mėnesio 5 d. pateikti turgavietės atsakingam asmeniui užpildytą Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) apskaitos žurnalą (2 priedas), kad pagal šiuos duomenis turgavietės atsakingas asmuo užpildytų Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) suvestinę (3 priedas), įrašant duomenis apie kiekvieno šių Taisyklių 14, 15 punktuose nurodyto prekiautojo per mėnesį parduotų produktų kiekius;

25.2. prekiaujant segėti kortelę, kurioje aiškiai ir įskaitomai užrašytas prekiautojo vardas, pavardė, atitinkamo šių Taisyklių 14 punkte nurodyto dokumento Nr., prekybos vietos Nr.;

25.3. pirkėjams pageidaujant, išduoti prekių (paslaugų) pirkimo–pardavimo kvitus arba kitus vietoj jų naudojamus apskaitos dokumentus (toliau – kvitai), laikantis teisės aktų, reglamentuojančių kvitų išdavimo tvarką, reikalavimų;

25.4. pateikti pirkėjui tik saugius žemės ūkio ir maisto produktus;

25.5. užtikrinti parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų atitiktį teisės aktų nustatytiems ženklinimo reikalavimams ir pateikti teisingą informaciją apie parduodamą žemės ūkio ir maisto produktą;

25.6. parduodant nefasuotus maisto produktus laikytis Lietuvos higienos normoje HN 119:2014 nustatytų reikalavimų, o prekiaujant sertifikuotais (ekologiškais ar pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintais) produktais – pateikti sertifikavimo įstaigos išduotą sertifikatą;

25.7. laikytis asmens higienos taisyklių, palaikyti švarą ir tvarką prekybos vietoje;

25.8. laikytis GHPT arba RVASVT maisto produktų turgavietėms reikalavimų;

25.9. teisės aktų nustatyta tvarka, kol nesibaigė prekės tinkamumo vartoti terminas, pakeisti, atitinkamai sumažinti kainą, grąžinti pinigus už sumokėtą prekę, jeigu pirkėjui buvo parduotas netinkamos kokybės žemės ūkio ar maisto produktas;

25.10. neprekiuoti, jei serga ar įtaria, kad serga, ir turi bent vieną iš šių požymių: viduriavimas, vėmimas, karščiavimas, užkrėsta ar atvira žaizda, odos liga arba yra ligų, kurios gali būti perduodamos per maistą, nešiotojas.

26. Asmenys, naudojantys kasos aparatus, teisės aktų nustatyta tvarka gali nepildyti atitinkamų žurnalų formų.

VI SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

27. Už turgavietėje parduodamų žemės ūkio produktų ir iš jų pagamintų maisto produktų saugą, atsekamumą ir kiekinę apskaitą atsako atsakingas turgavietės asmuo ir turgavietės prekytojas.

28. Atsakingas turgavietės asmuo užtikrina, kad prekiaujantieji ne lauko sąlygomis (t. y. pastatuose, patalpose, kioskuose, vagonėliuose, kilnojamosiose nameliuose, iš automobilių) prekybai žemės ūkio produktais ir iš jų pagamintais maisto produktais naudotų kasos aparatus, kaip reglamentuojama Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos apraše.

29. Prekiautojas žemės ūkio ir maisto produktais ne lauko sąlygomis fiksuoja asmens atsiskaitymą ir išduoda jam pinigų priėmimo dokumentą – kasos kvitą, kuriame turi būti informacija, nurodyta Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos apraše, taip pat vykdo parduodamų produktų kiekinę apskaitą.

30. Už turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų saugos ir atsekamumo kontrolę atsakinga Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

31. Asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-344](#), 2017-05-17, paskelbta TAR 2017-05-18, i. k. 2017-08345

Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklių
1 priedas

(Turgavietėje parduodamų skerdenų (kiaulienos, jautienos, veršienos, avienos) apskaitos žurnalo formos pavyzdys)

_____ **TURGAVIETĖJE PARDUODAMŲ SKERDENŲ (KIAULIENOS, JAUTIENOS, VERŠIENOS, AVIENOS)**
(turgavietės pavadinimas)

APSKAITOS ŽURNALAS NR. _____

Registravimo data	Prekybos vietos Nr.	Prekiautojo vardas, pavardė	Lydimojų dokumento išdavimo Nr.	Skerdykla	Atvežtos skerdenos temperatūra	Kilmės šalis	Kiauliena		Jautiena veršiena		Aviena		Pastabos	Parašai	
							vnt.	kg	vnt.	kg	vnt.	kg		Atsakingas turgavietės asmuo	Prekiautojas
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-344](#), 2017-05-17, paskelbta TAR 2017-05-18, i. k. 2017-08345

Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklių
2 priedas

(Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukštienos ir paukštienos produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) apskaitos žurnalo formos pavyzdys)

_____ **TURGAVIETĖJE PARDUODAMŲ ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ (MĖSOS PRODUKTŲ,**
(turgavietės pavadinimas)
PAUKŠTIENOS IR PAUKŠTIENOS PRODUKTŲ, OBUOLIŲ, BRAŠKIŲ, BULVIŲ, POMIDORŲ, AGURKŲ)
APSKAITOS ŽURNALAS NR.

(prekiautojo vardas ir pavardė; prekiautojo veiklos pagrindimo dokumento pavadinimas, Nr.)

(prekiavimo vietos Nr.)

Eil. Nr.	Data	Produkto pavadinimas	Gauta (šalis)		Parduota kg	Produkto lydimųjų dokumentų pavadinimas, Nr. ir data	Pastabos	Prekiautojo parašas
			lietuviška kg	įvežtinė kg				
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-344](#), 2017-05-17, paskelbta TAR 2017-05-18, i. k. 2017-08345

Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo
taisyklių
3 priedas

(Turgavietėje parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų (mėsos produktų, paukšties ir paukšties produktų, obuolių, braškių, bulvių, pomidorų, agurkų) apskaitos suvestinės formos pavyzdys)

_____ **TURGAVIETĖJE PARDUODAMŲ ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ (MĖSOS PRODUKTŲ,**
(turgavietės pavadinimas)
PAUKŠTIENOS IR PAUKŠTIENOS PRODUKTŲ, OBUOLIŲ, BRAŠKIŲ, BULVIŲ, POMIDORŲ, AGURKŲ)
_____ **SUVESTINĖ**
(metai, mėnuo)

(prekiavimo vietos Nr.)

(prekiautojo vardas, pavardė)

(prekiautojo veiklos pagrindimo dokumento Nr.)

Data	Produktas	Gauta (šalis)		Parduota kg	Pastabos	Parašai	
		lietuviška kg	įvežtinė kg			Atsakingas turgavietės asmuo	Prekiautojas
1	2	3	4	5	6	7	8

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-344](#), 2017-05-17, paskelbta TAR 2017-05-18, i. k. 2017-08345

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-62](#), 2011-01-31, Žin., 2011, Nr. 16-742 (2011-02-08), i. k. 1112330ISAK0003D-62

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-355 "Dėl Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-344](#), 2017-05-17, paskelbta TAR 2017-05-18, i. k. 2017-08345

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-355 „Dėl Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-879](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-07, i. k. 2018-19998

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-355 „Dėl Prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo